

skæve NUANCER

alt behøver jo ikke
være sort/hvidt

Hvad er problemet?

Når RIFT afholder en temaaften om samvær, skyldes det, at der er en række problemstillinger, der rammer forældrene til de anbragte børn. Særligt er det støttede samvær en problematisk størrelse, da en række forældre fortæller om forhold, der minder om tvang.

Støttet samvær er tænkt som en støtte til forældrene, hvor i mod overvåget samvær er for at beskytte børnene. Ankestyrelsen har fastslået, at et samvær, hvor man kræver, at der er en tredjeperson til stede (en samværskonsulent), er et overvåget samvær. Det kan kun foranstalles af Børne og Ungeudvalget.

Et støttet samvær sker i et samtykke med forælderen, og man er enige om, at der er et formål for støtten. Men da det ikke har været forelagt Børne og Ungeudvalget kan man ikke forlange, at der er en tredje person til stede. Desværre oplever forældre, at der stilles betingelser om, at samværskonsulenten er tilstede hele tiden.

En anden problemstilling er rapportskrivningen. Ofte skrives der en rapport efter hvert samvær, men ved støttet samvær bør man overveje om rapportskrivningen er nødvendigt. Det er en frivillig ordning forælderen har samtykket til, og en rapport er ikke nødvendigvis formålstjeneligt i forhold til det formål, støtten har.

Frivilligheden er også et fokusområde, da mange forældre føler, at de ikke kan sige nej til både samværskonsulent og rapportskrivning, uden at skade samarbejdet med kommunen. Beskrivelserne peger på, at der lægges pres på forældrene for at få en "overvåget-light".

RIFT

om samvær

En efterårsaften i Høje Taastrup afholdes der temadag om støttet og overvåget samvær. Arrangøren er Foreningen Retssikkerhed I Familiers Trivsel (RIFT), der har inviteret en jurist, en psykolog og fire samvørsarrangører til at fortælle om de forhold forældrene tilbydes, når de skal se deres børn. Den skarpeste problematisering kom fra juristen Bente Adolphsen, der talte om magtfordrejning

Af Flemming Nim Holm

Bente Adolphsen

***”Det er kommunen, der
skal prøve at få det her til
at fungere”***

Bente Adolphsen om barnets ret til kontakt til
forældre

Rift er en forening for forældre til anbragte børn og professionelle, der arbejder med samme gruppe (bl.a. advokater og støttepersoner).

Foreningen skriver på deres hjemmeside, at de oplever, at forældres retssikkerhed ikke er i orden, når børn anbringes. At forvaltningerne ikke overholder forvaltningsloven, at der er fejl i materialet, at forældrene ikke høres og inddrages.

Det er foreningens formål at få dette budskab ud i offentligheden og skabe debat om det følsomme emne.

Anbringelsesområdet er stort og der er mange problematikker, der skal belyses, men RIFTs første offentlige arrangement løb af stablen d. 30. september i Handicaporganisationernes Hus i Høje Taastrup. Her var der mødt 50 personer frem. Mange støtteper-

soner. Nogle advokater med speciale i anbringelser. Og sikkert også en del forældre.

Aftenen sluttede med en paneldiskussion om forholdene for støttet og overvåget samvær. To private samværsfirmaer var repræsenterede og forsøgte at forklare om de særlige forhold, der gør sig gældende.

Der blev stillet lidt spørgsmål til bl.a. rapport-skrivning, men debatten manglede deltagelse af både en myndighedsperson, en jurist, en forælder m.fl.

Debatten blev mest af alt en præsentation af de to firmaers udgave af samvær.

Inden denne debat havde psykolog Iver Hecht fra familieinstitutionen Vibygård fortalt om tilknytning, og hvorfor dette område er så vigtigt i barnet udvikling.

Hovedpointen var, at det altid var værdt at sikre gode samvær.

Men inden disse to dele af temaaftenen, havde juristen Bente Adolphsen placeret samværene i en juridisk ramme. Bente Adolphsen har i mange år været lektor på socialrådgiveruddannelsen i Århus, hvor hun har undervist kommende socialrådgivere i bl.a. sociallovgivningen.

Gebis-lovgivning

"De fleste af de grimme sager, er kommunernes skyld", fortæller Bente Adolphsen i løbet af sit foredrag om juraen bag samværene.

Bemærkningen falder, da hun fortæller om lovsjusk. Hvordan lovgiverne har travlt med at lave en ny lov, når "Maren i Kæret taber sit gebis". Altså når man lovgiver på baggrund af enkelt-sager.

Bente Adolphsen nævner, at Karen Hækkerup fik indført, at en sagsbehandler kan tiltvinge sig adgang til en borgers hjem uden at have en dommerkendelse.

Dermed brydes den grundlovssikrede rettighed om hjemmets ukrænkelighed. Ifølge Bente Adolphsen, var Hækkerups begrundelse, at sådan en lov, var god at have.

Denne tilgang finder Adolphsen mærkelig, da kommunerne altid har brugbar viden fra hjemmet, når der er tale om en af de grimme sager (f.eks. Brønderslevsagen). Politiet har været der flere gange, og har beskrevet forholdene. Det er derfor en unødig regel, der ikke skaber klarhed i lovgivningen og som virker krænkende på borgernes grundlovssikrede rettigheder.

Pia Sandholt, Tove Lybæk, Marianne Jensen og Ann Sofie Haugbjerg

Kommunens pligt

Bente Adolphsen slår fast, at kommunen har en række pligter i anbringelsessagerne. Først og fremmest har barnet ret til kontakt til sine forældre.

"Det er kommunens pligt, at få det her til at fungere", fortæller juristen.

Kommunen skal beskyttet barnets sundhed og udvikling og kommunen skal beskytte mod overgreb.

Men det er også kommunen, der skal sørge for, at forbindelsen mellem barn og forældre holdes ved lige. Og den opgave skal kommune på tage sig af sig selv.

Bente Adolphsen taler for, at de indsatser, som kommunen sætter i værk, skal have

formål og proportionalitet (være passende i forhold til det man ønsker at opnå).

Indsatsen skal vurderes løbende. Fører det til noget eller spilder vi skatteydernes penge.

Samvær, støttet eller overvåget, skal iværksættes hvis det er nødvendigt.

Magtfordrejning

En af Bente Adolphsens centrale pointer, er begreberne saglighed og magtfordrejning.

"Saglighed betyder, at det skal være funderet i saglige argumenter, relevant forskning og relevant viden", fortæller juristen.

"Det modsatte er magtfordrejning, og det er altså det værste, man kan gøre i et demokrati".

Bente Adolphsen slår fast, at alle tiltag i forhold til en familie, skal have bund i det

Fra pausen

saglige. Således også når der tales om støtte samvær.

"Så der er forbud mod magtfordrejning, og her under også den magtfordrejning, der kan ligge i, at man 'læner' sig kraftigt op af forældrene, og får dem til at acceptere et eller andet", siger Bente Adolphsen.

"Måske fordi man ikke selv er helt præcis på betingelserne for hvornår overvåget samvær er i orden."

"Så får man måske, lidt fix sagt, at vi også kunne lave noget støttet samvær. Og så bruger man det støttede samvær som overvåget. Det er magtfordrejning".

Information til forældrene

Når barnet er i plejefamilie eller på en form for døgninstitution, kan forældrene ikke være

tilstede i dagligdagen. Derved er der mange informationer, som forældrene ikke får, på almindelig vis.

"Informationer om dagligdagen er en forudsætning for, at samværet kan blive nogenlunde fornuftigt", fortæller Bente Adolphsen.

"Hvis et samvær skal fungere, nytter det ikke noget, at man kommer en gang om måneden, og siger 'Nej, hvor er du vokset' og sætter en video på".

Bente Adolphsen giver ingen bud på, hvordan denne information skal nå til forældrene, men slår fast, at forældrene skal have god, løbende information om barnets hverdag.

*Bente Adolphsen (med ryggen til) i samtale med
Susanne Munck fra RIFT*

Manglende sagsbehandlere

Alle var enige om, at samvær er vigtige i anbringelsessager. Alle syntes også at være enige om, at samvær ikke fungerer optimalt. At forældre bliver presset til forhold, de ikke ønsker og som givetvist ikke er nødvendige.

Ann Sofie Haugbjerg fra samværsfirmaet FABU, sagde at de oplevede at skulle operere i en gråzone. At det skete, at der var en forventning om lidt overvågning under et støttet samvær.

De tilhørende jurister stillede spørgsmål til rapportskrivning, men grundlæggende manglede de mennesker, der udstikker betingelserne for samværene.

Der var ingen sagsbehandlere, til at svare på, hvordan de overvejer hvordan et støttet

samvær skal foregå, hvordan støtten skal gives og hvad formålet for støtten er.

På sammen måde manglede der myndigheds-personer til at fortælle om ønskerne til og formålet med rapporterne fra støttet samvær.

De 50 gæster i Høje Taastrup blev måske ikke klogere i aftenens løb, men aftenen tog i hvert fald hul på en vigtig diskussion om overvåget og støttet samvær. Og ikke mindst om magtfordrejning.

RIFT (Retssikkerhed I Familiers Trivsel) er en forening, som blev dannet i efteråret 2013 af en gruppe forældre til anbragte børn i samarbejde med en håndfuld professionelle, herunder advokatfuldmægtig og støttepersoner (§ 54) - samt nogle advokater på sidelinjen.

Det er foreningens bestyrelse, der beslutter hvem der kan optages som medlem af foreningen.

Formål er, at udvide samfundsdebattens fokus på barnets tarv med fokus også på forældres retssikkerhed m.m.

Dette vil vi gøre bl.a. ved afholdelse af åbne temamøder.

(Kilde: <http://www.rift.center>)

Andre foreninger:

En række andre foreninger og sammenslutninger søger også at tale og varetage forældres sag. Det drejer sig blandt andet om Forældrelandsforeningen FBU (www.fbu.dk) og Foreningen Børn I Danmark (www.foreningen-bid.dk)

Artiklen om RIFTs temadag om samvær er blevet bragt i magasinet Skæve Nuancer #13.

Hele magasinet kan læses på:

<http://issuu.com/hearttalk/docs/nuancer13>

Skæve Nuancer kan findes på Facebook:

<https://www.facebook.com/SkaeveNuancer/>